„АМС ОСИГУРАЊЕ“ А.Д.О. , РУЗВЕЛТОВА 16, БЕОГРАД

МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА

о Финансијским извештајима и Годишњем извештају о пословању „АМС осигурања“ а.д.о. за 2015. год.

мр Игор Зорић

3/21/2016

Овлашћени актуар мишљење даје на основу члана 55. став 1. под 3), члана 163. став 1. под 4) и члана 177. став 1. под 1) Закона о осигурању („Службени гласник РС“ бр. 139/14 – у даљем тексту : Закон) и Одлуке о именовању овлашћеног актуара Друштва (бр. 01-757 од 10.07.2015. године), а у складу са поглављем V Одлуке о садржини мишљења овлашћеног актуара („Службени гласник РС“ бр. 38/15 – у даљем тексту : Одлука).

САДРЖАЈ :

I. **ПОСЕБНИ ДЕО** 4

1. ***Основни подаци о Друштву*** 4
2. ***Мишљење у складу са тач. 26. став 1. Одлуке*** 4
3. ***Коначна оцена са разлозима на основу којих је дата*** 4

II. **ОПШТИ ДЕО** 5

1. ***Информација о најзначајнијим ризицима које Друштво преузима у осигурање*** 5
2. ***Мишљење о примени аката пословне политике из тачке 18. став 2. Одлуке*** 5
3. ***Усаглашеност тарифа премија са спремношћу Друштва за преузимање ризика*** 6
4. ***Утицај измена производа осигурања у току године и планираних измена у наредној години на спремност Друштва за преузимање ризика и на структуру портфеља*** 6
5. ***Информација о структури портфеља и њеној промени*** 6
6. ***Опис актуарских метода и претпоставки на основу којих се даје мишљење о довољности премије*** 7
7. ***Препоруке и мере предложене управи Друштва у случају да је утврђена недовољност премије, са информацијом о спровођењу тих препорука и мера од управе Друштва*** 7
8. ***Расположивост података за обрачун техничких резерви*** 8
9. ***Да ли су појединачне техничке резерве из тачке 11. став 1. Одлуке обрачунате у складу са актуарском струком и прописима и да ли су методе примењене при њиховом обрачуну адекватне*** 8
10. ***Информација о очекиваном просечном броју месеци трајања осигуравајућег покрића након обрачуна резерви за преносне премије, најмање по врстама осигурања*** 10
11. ***Мишљење о обрачуну резерви за настале пријављене а нерешене штете, резерви за рентне штете, резерви за настале непријављене штете и резерви за трошкове у вези с решавањем и исплатом штета*** 10
12. ***Мишљење о оправданости умањења решених штета које се користе у обрачуну резервисаних штета*** 11
13. ***Мишљење о оправданости дисконтовања резервисаних штета*** 11

14. *Мишљење о резултатима поређења износа појединачних техничких резерви и претпоставки и података коришћених у њиховом обрачуну са обавезама из уговора, односно искуством, најмање по врстама осигурања* 11

15. *Информација о томе да ли је поређењем појединачних техничких резерви, најмање по врстама осигурања, утврђено систематско одступање* 12

16. *Препоруке и мере предложене управи Друштва у случају да је утврђено систематско одступање обрачуна техничких резерви са информацијом о спровођењу тих препорука и мера од управе Друштва* 12

17. *Мишљење о резултатима провере довољности, односно адекватности износа појединачних техничких резерви, најмање по врстама осигурања* 12

18. *Информација о томе да ли је провером довољности, односно адекватности појединачних техничких резерви, најмање по врстама осигурања, утврђена недовољност, односно неадекватност техничких резерви, те уколико јесте, о поступању Друштва у тим случајевима* 14

19. *Препоруке и мере предложене управи Друштва у случају да је утврђена недовољност, односно неадекватност техничких резерви, са информацијом о спровођењу предложених препорука и предложених мера од управе Друштва* 14

I. ПОСЕБНИ ДЕО

1. *Основни подаци о Друштву*

Назив Друштва : **„АМС осигурање“ а.д.о.**

Седишту Друштва : **Рузвелтова 16, 11000 Београд**

Извршни одбор :

- **Проф. др Вучета Мандић**, председник
- **Мирко Бутулија**, члан
- **Бранислава Белошевац**, члан

2. *Мишљење у складу са тач. 26. став 1. Одлуке*

Тарифни систем, односно премија укупног портфеља Друштва утврђена је у складу са актуарском струком и прописима и довољна је за трајно испуњење свих обавеза друштва из уговора.

Техничке резерве Друштва утврђене су у складу са актуарском струком и прописима и на укупности портфеља довољне су за трајно испуњење свих обавеза Друштва из уговора о осигурању.

3. *Коначна оцена са разлозима на основу којих је дата*

На основу члана 55. став 1. под 3), члана 163. став 1. под 4) и члана 177. став 1. под 1) Закона о осигурању („Службени гласник РС“ бр. 139/14) и Одлуке о именовању овлашћеног актуара Друштва (бр. 01-757 од 10.07.2015. године), а у складу са поглављем V Одлуке о садржини мишљења овлашћеног актуара („Службени гласник РС“ бр. 38/15), те довољности тарифног система, односно премије укупног портфеља и техничких резерви за трајно испуњење свих обавеза Друштва из уговора о осигурању (на основу тестова упоредивости, развоја и довољности и коришћених претпоставки и препорука, нарочито у вези обезбеђења квалитативног покрића техничких резерви, из Мишљења) дајем **ПОЗИТИВНО** мишљење о Финансијским извештајима и Годишњем извештају о пословању Друштва за 2015. годину.

II. ОПШТИ ДЕО

1. *Информација о најзначајнијим ризицима које Друштво преузима у осигурање*

Имајући у виду структуру портфеља Друштва у 2015. години, најзначајније ризике Друштво преузима у ВО 10 (Обавзно осигурање власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима) и ВО 03 (Осигурање моторних возила – ауто каско), са учешћем у портфељу од 95,7% (ВО 10 – 86,7% и ВО 03 – 8,8%). У складу са Законом о обавезном осигурању максималне обавезе Друштва су код ВО 10 у износу 1.200.000 евра, с тим што је Друштво вршило заштиту самопридржаја 700.000 евра изнад 500.000 евра. Код ВО 03 Друштво је пословало у оквирима самопридржаја.

Индивидуално посматрано најзначајнији ризици су код имовинских осигурања. Десет највећих ризика које је Друштво преузело у 2015 години су 9 на ВО 0801 и један на ВО 0904 са сумама осигурања од 587.986.979 – 1.640.694.727 РСД и ММШ од (197.640.000 – 492.208.418 РСД) код којих је Друштво ризике изнад сопственог самопридржаја пренело у реосигурање.

Имајући у виду концентрацију портфеља Друштва у осигурање моторних возила препоручује се Друштву дисперзија портфеља кроз повећање учешћа портфеља добровољних осигурања, нарочито у сегменту имовинских осигурања, осигурања професионалне одговорности, транспортних осигурања и осигурања помоћи приликом путовања.

2. *Мишљење о примени аката пословне политике из тачке 18. став 2. Одлуке*

Акта пословне политике из тачке 18. став 2. Одлуке се у највећем броју случајева примењују. Током контроле су установљена појединачна несистематска одступања и то код примене :

1) Тарифног систем :
   - ВО 03 : нису документовани примењени попусти, примена сајамских попуста изван термина одржавања сајмова, утврђивање новонабавне цене по каталогу возила АМСС који није ажуриран од 2012 године (услед ниже вредности курса евра смањена основица за обрачун премије)
   - ВО 10 : одступања услед захтева за промену премијског степена или по налогу МУП-а (нпр. скраћење полиса)
   - примена одредаба за индивидуализацију ризика дефинисањем прецизних UW правила код добровољних осигурања (нарочито у сегменту јавних набавки)

2) Правилника о саосигурању и реосигурању, односно неопходност формализације смерница за одређивање максимално могуће штете које се користе код преузимања ризика у осигурање.

3. *Усаглашеност тарифа премија са спремношћу Друштва за преузимање ризика*

Имајући у виду структуру портфеља и начин функционисања, односно закључивања полиса по ВО 10 и ВО 03 спремност Друштва за преузимање ризика није спорна. Са теденцијом промене структуре портфеља, отварање нових канала продаје и повећање портфеља осталих добровољних осигурања, неопходно је додатно улагање у повећање интерних и екстерних капацитета Друштва, са циљем смањења ризика концентрације портфеља у ВО 10 (нарочито проузроковано додатним повећањем премије током 2015 године) и ВО 03.

4. *Утицај измена производа осигурања у току године и планираних измена у наредној години на спремност Друштва за преузимање ризика и на структуру портфеља*

Дисперзија портфеља на добровољна осигурања, нарочито осигурање транспорта и осигурање помоћи на путовању, уз повећање портфеља имовинских осигурања (сегмента индивидуалних клијената и малих и средњих предузећа) и обавезних осигурања професионалне одговорности, као и проширење понуде постојећим клијентима, је један од основних услова стабилног пословања Друштва.

Посебну пажњу у 2016. години треба усмерити на измену производа осигурања од последица несрећног случаја (незгоде), услед измене прописа којим се као покриће укида ризик смрти услед болести.

5. *Информација о структури портфеља и њеној промени*

Структура портфеља у 2015 години је неповољнија у односу на 2014 годину :

у 000 динара

Шиф.	Врста осигурања	Меродавна укупна премија					
		2015	учешће ВО	2014	учешће ВО	Апсолутна промена	Релативна промена
01	Осигурање од последица незгоде	31,040	1.31%	26,482	1.32%	4,558	17%
02	Добровољно здравствено осигурање	41,374	1.75%	31,735	1.59%	9,639	30%
03	Осигурање моторних возила	218,103	9.24%	242,360	12.11%	-24,257	-10%
04	Осигурање шинских возила	0	0.00%	4,556	0.23%	-4,556	-100%
07	Осигурање робе у превозу	0	0.00%	0	0.00%	0	#DIV/0!
08	Осигурање имовине од пожара и др. опас.	4,609	0.20%	8,070	0.40%	-3,461	-43%
09	Остала осигурања имовине	8,746	0.37%	34,249	1.71%	-25,503	-74%
10	Ос. од одговорности због употребе МВ	2,044,663	86.58%	1,619,701	80.93%	424,962	26%
12	Ос. од одговорности због употребе ПО	73	0.00%	42	0.00%	31	74%
13	Осигурање од опште одговорности	12,674	0.54%	34,155	1.71%	-21,481	-63%
16	Осигурање финансијских губитака	1	0.00%	0	0.00%	1	#DIV/0!
17	Осигурање правне заштите	253	0.01%	35	0.00%	218	623%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		2,361,536	100%	2,001,385	100%	360,151	18%

Основни разлог неповољније структуре, поред раста ВО 01 и ВО 02 одражава се у повећању премије ВО 10 услед измена минимално прописане средином 2014. године и необнављања краткорочног осигурања имовине Електропривреде Србије која је значајно утицала на структуру портфеља у 2014. години (нарочито код ВО 09 и ВО 13).

6. ***Опис актуарских метода и претпоставки на основу којих се даје мишљење о довољности премије***

На укупном портфељу Друштва премија је довољна за измирење обавеза према осигураницима/корисницима осигурање и за покриће трошкова спровођења осигурања имајући у виду да комбиновани рацио у самопридржају износи 82% (81% укупан комбиновани рацио) и опадајућег је тренда у односу на 2014. години када је износио 92% уз претпоставку о довољности техничких резерви за измирење обавеза, даљу планирану оптимизацију пословних процеса и смањење трошкова спровођења осигурања (оптимизацију политике опредељења и расподеле трошкова), раст портфеља и дисперзије ризика имовинских осигурања које се налазе у фази развоја. Актуарске методе које се користе у циљу давања мишљења о довољности премије заснивају се на тестовима адекватности обавеза (тесту адекватности преносне премије и формирању резерви за неистекле ризике, ЛАТ за резервисане штете, тесту упоредивости резервација и „run-off" анализи), расподели трошкова, сагледавању дисперзије портфеља и политика ликвидације штета, те тесту профитабилности производа заснованом на методи пројекције токова готовине.

Анализирајући остварене резултате по врстама осигурања, уочава се позитивност доминантне врсте осигурања у портфељу Друштва ВО 10 (87% учешћа) са комбинованим рациом од 46%, док сва остала добровољна осигурања бележе негативне вредности рациа чиме изискују и значајна издвајања за резерве за неистекле ризике. Негативне вредности комбинованог рациа код развојних врста осигурања су очекивана појава услед иницијалног развоја портфеља и реалног морал хазарда до достизања очекиваног развоја портфеља и иницијалних улагања. Код ВО 02 и ВО 03 и делом ВО 01 које су дуже времена у порфељу Друштва, имајући у виду начин спровођења ових врста осигурања, директан утицај на негативну вредност комбинованог рациа се огледа у начину опредељења трошкова спровођења осигурања. Негативност техничког резултата код ВО 01 условљена је њеним заједничким наступом са осигурањем имовине кроз најзаступљенији канал продаје путем тендера. Негативност техничког резултата код ВО 03 није проистекао из негативности тарифе већ у највећем делу из неажурирања ценовника новонабавне вредности возила (курсирање), при чему је смањена основица за обрачун премије.

7. ***Препоруке и мере предложене управи Друштва у случају да је утврђена недовољност премије, са информацијом о спровођењу тих препорука и мера од управе Друштва***

На укупности портфеља није утврђена недовољност премије, за разлику од анализе по појединим врстама добровољних осигурања. У процесу усклађивања са Законом, Друштво је вршило измену Рачуноводствених политика и у делу критеријума расподеле индиректних трошкова, које са опредељењем директних трошкова на врсте осигурања представљају основни разлог високих вредности рациа трошкова код добровољних врста осигурања.

У циљу детаљније анализе штета Друштву је током године наложена измена начина евидентирања одштетних захтева, уз континурано унапређење како садржине података у јединственој књизи штета (статус резервације штета, манифестован ризик, конкретизација узрока штета), тако и квалитета унешених података, нарочито по питању судских предмета, евиденција штета по пословима саосигурања, рентних штета, те сходно наведеним изменама ажурирање и унапређење извештајног сегмента. Нови начин евидентирања штета у ЈКШ је започео са 01.01.2016. године уз примену исте методологије и на податке у 2015. години. Преостало је садржинско унапређење, измене у делу саосигурања и унапређења извештајног сегмента.

Овом приликом препоручује се Друштву даље смањење трошкова спровођења осигурања кроз аутоматизацију процеса, успостављање јефтинијих и масовнијих канала продаје, оптимизација расподеле трошкова на врсте осигурања, ширење портфеља добровољних осигурања и повећање њиховог учешћа у структури портфеља Друштва, уз даљу изградњу капацитета за преузимање ризика добровољних осигурања.

8. Расположивост података за обрачун техничких резерви

Друштво располаже довољним сетом података за обрачун резерви за преносне премије, резерве за неистекле ризике и резерве за бонусе и попусте на нивоу портфеља и по врстама осигурања. Код обрачуна резервисаних штета, нарочито у делу резервација за настале а непријављене штете, Друштво располаже значајним делом података за примену велике групе у пракси присутних модела, али у циљу обезбеђења већег квалитета анализе, уз могућност прописивања и примене, путем тестирања, додатних метода неоходна је израда извештаја о триангулацији по броју штета према години настанка и пријаве код ВО 10 у складу са изменама евиденције штета у ЈКШ (обзиром на измене у начину евидентирања броја штета до 2011, 2012-2014, 2015 па надаље, а у циљу обезбеђења конзистентности података). Осим наведеног подаци су примерени, док се сагледавање комплетности и тачности података спроводи кроз континуиране контроле како организационог дела Друштва за ликвидацију штета и Актуарске функције, тако и кроз унапређења интегрисаних интерних контрола кроз ИС. Уочене недостатке у уносу надлежни организациони део одмах по уочавању исправља.

9. Да ли су појединачне техничке резерве из тачке 11. став 1. Одлуке обрачунате у складу са актуарском струком и прописима и да ли су методе примењене при њиховом обрачуну адекватне

Појединачне техничке резерве из тачке 11. став 1. Одлуке обрачунате су у складу са актуарском струком и прописима. Методе примењене при њиховом обрачуну су тренутно адекватне уз претпоставку стабилне политике ликвидације штета. Код обрачуна резерви за преносне премије примењује се метод „про рата темпорис", код резерви за неистекле ризике метод заснован на комбинованом рацију, код резервације штета методе појединачне процене, метод „ланчаних лествица" код ВО 10, односно паушални метод код осталих ВО, док резерве за бонусе

и попусте нису обрачунате јер су поврати премије књиговодствено евидентирани на одговарајућим контима обавеза, а није уговарано учешће у позитивном техничким резултатом.

Удео саосигуравача и реосигуравача у преносној премији обрачунат је у складу са бордероима премије и закљученим уговорима о саосигурању и реосигурању. Учешће саосигуравача и реосигуравача у резервисаним насталим пријављеним штетама је обрачунато у складу са бордероима штета и закљученим уговорима о саосигурању и реосигурању, док је износ удела саосигуравача и реосигуравача за резервисане настале непријављене штете (као разлика бруто и у самопридржају обрачунатих резерви распоређен по партнерима применом паушалне методе). Удео саосигуравача и реосигуравача у резервама за неистекле ризике сходно правилнику о формирању резерви за изравнање ризика Друштва предвиђен је само код квотних уговора о реосигурању у складу са праксом (ризик да, код развојних врста осигурања код којих су рациа трошкова већа од режијског додатка Друштва, а чију тарифу прихватају саосигуравачи и реосигуравачи, у довољној мери неће оптеретити саосигураваче и реосигураваче – не за целу вредност рациа трошкова, већ би евентуално било могуће само за рацио режијског додатка јер партнере Друштва не би требало оптерећивати трошковима развоја, а услед недостатка прецизних стандарда и праксе).

Друштво је на дан 31.12.2015. године обрачунало техничке резерве у бруто износу од 2.652.805 хиљаде динара (у самопридржају 2.621.037 хиљаде динара) и то по врстама осигурања:

у 000 РСД

Шиф.	Врста осигурања	Резерве за преносне премије	Резерве за неистекле ризике	Резерве за бонусе и попусте	Резервисане штете
01	Осигурање од последица незгоде	13,933	38,621	0	22,442
02	Добровољно здравствено осигурање	6,210	14,529	0	6,544
03	Осигурање моторних возила	119,080	142,678	0	73,090
04	Осигурање шинских возила	0	0	0	0
07	Осигурање робе у превозу	0	0	0	0
08	Осигурање имовине од пожара и др. опасности	4,155	52,839	0	1,393
09	Остала осигурања имовине	9,675	107,203	0	6,395
10	Ос. од одговорности због употребе МВ	1,119,699	0	0	896,529
12	Ос. од одговорности због употребе пловних обј.	44	116	0	0
13	Осигурање од опште одговорности	2,910	13,600	0	219
16	Осигурање финансијских губитака	2	18	0	0
17	Осигурање правне заштите	232	649	0	0
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		1,275,940	370,253	0	1,006,612

За оцену адекватности метода врши се спровођење тестова адекватности обавеза, тестова упоредивости и тестова поређења са искуством. Основне претпоставке коришћене приликом обрачуна су стабилност портфеља уз даљи раст, стабилност политике ликвидације уз смањење броја судских спорова, а самим тим и смањења трошкова процене, ликвидације и исплате штета. Приликом укидања резервисања за изравнање ризика и увођење резерви за неистекле ризике Друштво није примењивало ретроспективну методу из МРС 8, јер се наведене измене не могу сматрати изменама рачуноводствених политика (нити измена МСФИ, нити добровољност измена), већ прописа (обавезност).

10. Информација о очекиваном просечном броју месеци трајања осигуравајућег покрића након обрачуна резерви за преносне премије, најмање по врстама осигурања

Просечно трајање осигуравајућег покрића, имајући у виду структуру портфеља, након обрачуна резерви за преносне премије износи 6 месеци. По врстама осигурања просечно трајање износи :

Износи у 000 РСД

Шиф. ВО	Врста осигурања	Укупна премија	Резерве за преносне премије	Коефицијент разграничења	Преостали број месеци
01	Осигурање од последица незгоде	35,007	13,933	39.80%	5
02	Добровољно здравствено осигурање	42,942	6,210	14.46%	2
03	Осигурање моторних возила	218,118	119,080	54.59%	7
04	Осигурање шинских возила	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
07	Осигурање робе у превозу	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
08	Осигурање имовине од пожара и др. опас.	7,256	4,155	57.26%	7
09	Остала осигурања имовине	16,640	9,675	58.14%	7
10	Ос. од одговорности због употребе МВ	2,152,083	1,119,699	52.03%	6
12	Ос. од одговорности због употребе ПО	106	44	41.51%	5
13	Осигурање од опште одговорности	9,883	2,910	29.44%	4
16	Осигурање финансијских губитака	3	2	66.67%	8
17	Осигурање правне заштите	313	232	74.12%	9
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		**2,482,351**	**1,275,940**	**51.40%**	**6**

Преостали просечан број месеци трајања уговора о осигурању готово је равномерно распоређен код свих врста осигурања и креће се између 5-7 месеци, једино је услед малог портфеља нешто већи код ВО 16 и ВО 17, те нижи код ВО 02 услед краткорочних осигурања.

11. Мишљење о обрачуну резерви за настале пријављене а нерешене штете, резерви за рентне штете, резерви за настале непријављене штете и резерви за трошкове у вези с решавањем и исплатом штета

Појединачне техничке резерве из тачке 11. став 1. Одлуке обрачунате су у складу са актуарском струком и прописима. Методе примењене при њиховом обрачуну су тренутно адекватне. Коришћене методе обрачуна су признате у актарској пракси деценијама уназад. У циљу њиховог даљег унапређења и прилагођавања условима на тржишту неопходно је обезбеђење података и за примену контролних обрачуна заснованих на развоју штета по годинама настанка. Претпоставке које су коришћене приликом обрачуна компоненти резервисаних штета су следеће :

1) Резервисане настале пријављене штете : стабилност регулативе и судске праксе, курса националне валуте (±3%) и стопе инфлације (до 4%), политике ликвидације (увећање ажурности ликвидације штете, смањење броја судских предмета и квалитета процене);

2) Рентне штете : за каматну стопу је узета вредност од 3% као разлика вредности референтне каматне стопе у моменту израде обрачуна (4,5%) и међугодишње стопе инфлације од 1,5% за пројектовани раст зарада (по начелу опрезне процене) иако га уопште није било;
3) Резерве за трошкове у вези са решавањем штета – обзиром на структуру портфеља коришћен је коефицијент трошкова утврђен на укупности (имајући у виду концентрацију портфеља и неопредељивање директних трошкова на ВО), а затим примењен на сваку врсту осигурања. Његова вредност је знатно виша како у односу на 2014 годину, тако и на просек тржишта и за очекивати је његов пад, услед аутоматизације пословних процеса и смањења броја судких предмета (самим тим и пратећих трошкова судских такса, трошкова адвокатских услуга и трошкова вештачења као улагања у креирање судске праксе).

12. Мишљење о оправданости умањења решених штета које се користе у обрачуну резервисаних штета

У циљу поступања по начелу опрезне процене Друштво приликом обрачуна резервисаних штета не врши умањење решених штета за наплаћене регресе.

13. Мишљење о оправданости дисконтовања резервисаних штета

У циљу поступања по начелу опрезне процене Друштво приликом обрачуна резервисаних штета не врши дисконтовање.

14. Мишљење о резултатима поређења износа појединачних техничких резерви и претпоставки и података коришћених у њиховом обрачуну са обавезама из уговора, односно искуством, најмање по врстама осигурања

Код теста поређења са искуством за преносну премију (за 2012, 2013 и 2014 годину), на укупном нивоу је утврђена довољност преносне премије за покриће штета и трошкова по полисама које имају преносну премију, а настанак штете је у периоду преноса, проистекла из ВО 10, док је код осталих врста осигурања негативна, али са довољношћу техничке премије за исплату обавеза. Основни разлог је у начину расподеле трошкова и улагањима у развојне врсте осигурања, при чему коефицијенти трошкова значајније утичу на резултате довољности преносне премије по врстама осигурања. Довољност преносне премије на дан 31.12.2014. износи 393 милиона динара, а на дан 31.12.2013. износи 309 милиона динара.

Тест упоредивости износа резервисаних штета 31.12.2014. које су делимично или потпуно решене током 2015. године са износом решених и преосталог резервисаног износа (код ренти и делимичних исплата) указује да је Друштво на укупном нивоу 31.12.2014. године за предметне штете резервисало износ од 259.985.615 РСД, а по њима исплатило 148.486.390 РСД и резервисало 57.619.472

РСД. Имајући у виду резултате наведеног теста уочава се прецењеност резервације 53,9 милиона РСД, пдносно у периоду од 12 месеци прецењеност резервације за настале пријављене штете од 20,7%. По врстама осигурања резултати теста упоредивости резервације штета 31.12.2014. године са исплаћеним износима изгледају :

Врста осиг.	Резервисано 31.12.2014.	Исплаћено 2015	Резервисано 31.12.2015.	Прецењеност апсолутна	Прецењеност релативна
01	1,960,600	500,038	0	1,460,562	74%
02	1,704,342	136,297	0	1,568,045	92%
03	24,291,588	22,452,011	0	1,839,577	8%
08 и 09	1,646,125	1,092,205	0	553,920	34%
10	230,314,961	124,287,838	57,619,472	48,407,651	21%
13	68,000	18,000	0	50,000	74%
Укупно	**259,985,616**	**148,486,389**	**57,619,472**	**53,879,755**	**20.7%**

Напомена: колона резервисано се односи на рентне штете

Годишња прецењеност исплаћених штета у односу на њихов резервисани износ је присутна код свих врста осигурања и служи за покриће промена у резервацијама сходно променама статуса резервације штета, код спровођења тестова развоја штета и теста адекватности обавеза.

15. Информација о томе да ли је поређењем појединачних техничких резерви, најмање по врстама осигурања, утврђено систематско одступање

Поређењем појединачних резерви по врстама осигурање није утврђено систематско одступање. Једина одступања се односе на укидање резерви за изравнање ризика и формирање резерви за неистекле ризике.

16. Препоруке и мере предложене управи Друштва у случају да је утврђено систематско одступање обрачуна техничких резерви са информацијом о спровођењу тих препорука и мера од управе Друштва

Систематских одступања није било. Једина препорука се односи на обезбеђење додатних података о развоју штета како би било могуће спроводити и контролне обрачуне адекватности резервације по методама које користе развој штета на бази насталих штета („incured").

17. Мишљење о резултатима провере довољности, односно адекватности износа појединачних техничких резерви, најмање по врстама осигурања

Тест адекватности преносне премије се спроводи кроз тестирање искуства, претпоставки и иницијално формирање резерви за неистекле ризике (док ће се адекватност резерви за неистекле ризике које су ове године први пут формиране,

вршити кроз тестирање адекватности коришћеног метода комбинованог рациа и садржаних претпоставки у наредним периодима).

Тест адекватности обавеза, тест упоредивости и „Run-off" анализа показали су прецењеност резерви за настале пријављене штете од 4,35%, прецењеност за настале непријављене штете по паушалној методи код добровољних осигурања и потцењеност код методе триангулације код ВО 10. Иако је коришћени фактор „mean" даје факторе развоја са највећим износом резервације (како у поређењу са осталим факторима предвиђеним актом Друштва, тако и приликом спровођења тестова коришћењем и Mack методе и методе „bootstrap". Из наведеног разлога од Друштва се захтевало да обезбеди и податке о развоју броја пријављених штета како би се омогућила и примена додатних метода по пријави штета. Уочена разлика је проистекла из повечања броја резервисаних судских предмета након окончања штрајка судова и адвоката, што је проузроковало повећање износа резервације за судске предмете услед промене њиховог статуса. Али и поред свега тога на укупном нивоу потцењеност износи 0,39% (довољност код добровољних осигурања, а 1,46% потцењеност код ВО 10), односно финансијски 2,9 милиона РСД. По врстама осигурања ови параметри износе :

Врста осигурања	Пријављене штете		Непријављене штете		Укупно	
	Апсолутна у 000 РСД	Релативна	Апсолутна у 000 РСД	Релативна	Апсолутна у 000 РСД	Релативна
01	739	16.86%	72	2.87%	811	11.77%
02	1,568	82.18%	734	70.44%	2,302	78.03%
03	707	1.95%	2,248	12.16%	2,955	5.39%
08	698	100.00%	70	100.00%	768	100.00%
09	-144	-15.19%	210	26.85%	66	3.82%
10	19,057	3.99%	-28,972	-14.37%	-9,915	-1.46%
13	50	73.53%	30	51.72%	80	63.49%
УКУПНО	22,675	4.35%	-25,608	-11.40%	-2,933	-0.39%

Напомена : ефекти резервација пријављених штета у зависности од статуса резервације (нпр. просечно резервисана, допунски записник или захтев, прелазак у судску или вештачења) у односу на сазнања у моменту израде обрачуна имали би позитиван ефекат. Друштво је дефинисало критеријуме статуса резервације које је неопходно ажурно евидентирати и документовати приликом сваке промене процене резервације, а са циљем будућег статистичког приказивања предметних ефеката по статусима на укупну резервацију.

Треба имати у виду да Друштво приликом обрачуна резерви за настале непријављене штете не користи ефекте дисконтовања, нити наплаћених регреса. Ефекат улагања резервисаних штета износи +28,7 милиона РСД (4,2% стопа приноса на резервисане штете), а наплаћених регреса +41,8 милиона РСД, док ефекат повећања расхода извиђаја, процене, ликвидације и ипслате штета износи -35 милиона РСД, што обезбеђује довољност како резервације по свим врстама осигурања појединачно, тако и на укупном нивоу. Узимајући наведене параметре и поред повећања броја судских штета (дорезервација услед промене статуса штете) и повећања износа резервисаних рентних штета услед пада каматне стопе, ***прецењеност резервације на укупном нивоу износи 3,7%, односно 32 милиона РСД.***

Напомињем да је поред наведене оцене адекватности техничких резерви, основни услов и квалитативно покриће техничких резерви признатим облицима улагања у складу са прописима НБС, са истицањем правног ризика усклађивања покрића техничких резерви у складу са тачком 4. став 2. Одлуке о инвестирању средстава осигурања („Службени гласник РС", бр. 55/2015) и утицаја исправке потраживања проистеклих из инвестиционе политике и наплате премије на адекватност капитала.

18. Информација о томе да ли је провером довољности, односно адекватности појединачних техничких резерви, најмање по врстама осигурања, утврђена недовољност, односно неадекватност техничких резерви, те уколико јесте, о поступању Друштва у тим случајевима

Провером довољности, односно адекватности појединачних техничких није утврђена недовољност, односно неадекватност техничких резерви имајући у виду образложење у тачки 17. Мишљења.

19. Препоруке и мере предложене управи Друштва у случају да је утврђена недовољност, односно неадекватност техничких резерви, са информацијом о спровођењу предложених препорука и предложених мера од управе Друштва

Иако није утврђена недовољност, овом приликом скрећем пажњу на тренд раста броја судских предмета, која води ка даљем потенцијалном повећању расхода извиђаја, процене и ликвидације штета, те сходно томе и на потребу прилагођавања политике ликвидације штета, при том имајући у виду да повећање ликвидације штета иницијално неће имати позитивних ефеката на резервацију штета услед методологије десетогодишњег развоја штета код ВО 10. Ефекте треба очекивати током 2016. године. Код ВО 10 уочен је тренд све већег броја пријаве одштетних захтева од стране адвоката, што је проузроковало у периоду 01.01.-15.03.2016. и реактивацију штета по ВО 10 од 3,5% укупног броја пријављених штета у 2015. али без значајнијег одступања у односу на претходну годину, без систематског одступања у односу на претходне године и на тржишне параметре, али са нешто вишим износом (ефекат реактивације 24 милиона РСД).

Београд, 21.03.2016. године

ОВЛАШЋЕНИ АКТУАР

мр Игор Зорић

Лиценца Г. бр. 2428 од 20.03.2006.